

BIULETYN

KOŁA MIŁOŚNIKÓW DZIEJÓW GRUDZIĄDZA
KLUB „CENTRUM” SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ

Rok XIII: 2015

Nr 7 (419)

Data odczytu: 30.01.2015 r.

Data wydania: 30.01.2015 r.

=====
Anna Wajler

Rocznik Grudziądzki – tom XXII

Wydawnictwo „Rocznik Grudziądzki”, którego tom XXII (2014) właśnie się ukazał jest jedynym czasopismem naukowym, które spełnia rolę nie do przecenienia mobilizując autorów do badań nad przeszłością Grudziądza, opracowaniem źródeł itp. Wysokie wymagania formalne w stosunku do autorów artykułów zapewniają rzetelność badań. Wydawnictwo umożliwia także debiut naukowy młodym historykom spoza środowiska uniwersyteckiego. Tradycyjnie postarano się, aby zawartość „Rocznika Grudziądzkiego” była możliwie urozmaicona. W części „Artykuły” znalazły się dwa artykuły stricte archeologiczne.

Okładka Rocznika Grudziądzkiego, tom XXII

Pan Andrzej GACKOWSKI przedstawił „Osadnictwo społeczności kultury ceramiki sznurowej na obszarze Wysoczyzny Świeckiej”. W tekście katalog punktów osadniczych. Małgorzata KURZYŃSKA natomiast przybliżyła badania archeologiczne na wczesnośredniowiecznym podgrodziu w Świeciu n. Osą, artykuł ilustrują liczne mapy i rysunki. Liczne grono miłośników dawnych zamków zainteresują zapewne dwa kolejne artykuły. Pierwszy, autorstwa Agaty MOMOT, Bogusza WASIKA i Marcina WIEWIÓRY, przedstawia nowe odkrycia i interpretacje dotyczące zamku krzyżackiego w Papowie Biskupim ze znakomitymi ilustracjami, drugi – napisany przez Bogusza WASIKA – porównuje prace budowlane na zamkach w Grudziądzu i Toruniu prowadzone na początku XIV wieku bogato ilustrowany. Tomasz

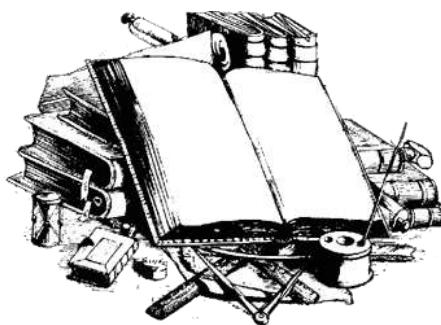
Krzemiński w znakomitym, rzetelnym a jednocześnie lekko napisanym artykule zajął się życiem codziennym mieszkańców Grudziądza w czasie pierwszej wojny światowej (1914-1918). Sylwia GROCHOWINA zajęła się natomiast marginalnie traktowanym lub zgoła pomijanym dotąd zagadnieniem, a mianowicie niemieckim życiem kulturalno-oświatowym w Grudziądzu w latach 1939-1945. Historią najnowszą prezentuje tekst Dominiki CZARNECKIEJ nt. „Ataki na Pomnik Wdzięczności Żołnierzy Armii Czerwonej na Placu Wolności w 1946 i 1947 r.”.

W dziale „Materiały i miscellanea” Alicja MUTRYNOWSKA przybliżyła nam znaną w XIII-XIV w. rodzinę rycerską von Waldow, Paweł NASTROŻNY omawia kontrakty zawierane z chłopami wysyłanymi do prac przy fortyfikacjach twierdzy Grudziądz w 1804 r. Z fortyfikacjami Grudziądza związany jest także tekst Mariusza ŻEBROWSKIEGO „Z dziejów cmentarzy garnizonowych w Grudziądzu” oraz Izabeli Fijałkowskiej „Problemy konserwatorskie twierdzy Grudziądz”. Jan ŁUKASIAK zajął się problematyką związaną z podobozami (filiami) obozu koncentracyjnego w Stutthofie na terenie ziemi chełmińskiej. Artykuł ilustrowany archiwalnymi fotografiami. Dział ten kończy artykuł Waldemara ROZYNKOWSKIEGO pt. „Represje wobec kościoła katolickiego w latach 1945-1964 w świetle kwestionariusza Episkopatu Polski”, niezmiernie ciekawy przyczynek do historii relacji między kościołem a państwem.

Interesujący jest także dział „Ludzie miasta i regionu”, w którym zamieszczono biogramy takich postaci, jak: „Bartholomäus Rogsener – grudziądzanin, oficjal chelmiński, członek kapituł katedralnych w Chełmży i Kwidzynie, biskup-elekt chełmiński” autorstwa Radosława KRAJNIAKA, „Profesor inżynier Alfons Hoffmann (1885-1963). Wybitny syn Grudziądza” napisany przez Tadeusza DOMŻALSKIEGO, Mieczysław HERINGA i Mariusza CHUDECKIEGO oraz „Ksiądz kanonik Janusz Majewski (1949-2014) – pierwszy proboszcz Parafii p.w. Św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Grudziądzu” opracowany przez Pawła NASTROŻNEGO.

„Rocznik” kończą recenzje i sprawozdania, w tym „Sprawozdanie Koła Miłośników Dziejów Grudziądza za lata 2013-2014” przygotowane przez Tadeusza Rauchfleisza oraz „Sprawozdanie z działalności Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu w roku 2013” opracowane przez Mariana Wesolowskiego.

Bibliografia grudziądzka ukaże się w kolejnym, XXIII tomie wydawnictwa.

Rocznik Grudziądzki, tom XXII rok 2014

ARTYKUŁY

Andrzej Gackowski – Osadnictwo społeczności kultury ceramiki sznurowej na obszarze Wysoczyzny Świeckiej. Przyczynek do studiów geograficzno-osadniczych str. 11

Małgorzata Kurzyńska – Wczesnośredniowieczne podgrodzie w Świeciu n. Osą, gm. loco, stan. 1, woj. kujawsko-pomorskie w świetle badań archeologicznych str. 23

Agata Momot, Bogusz Wasik, Marcin Wiewióra – zamek krzyżacki w Papowie Biskupim. Nowe odkrycia i nowe interpretacje str. 65

Bogusz Wasik – prace budowlane na zamkach w Grudziądzu i Toruniu u progu XIV wieku. Przyczynek do badań nad średniowiecznymi warsztatami budowlanymi w Prusach str. 9

Tomasz Krzemiński – Doświadczenia codzienności mieszkańców Grudziądza w czasie pierwszej wojny światowej (1914-1918) str. 113

Sylwia Grochowina – Wybrane problemy niemieckiego życia kulturalnooświatowego w Grudziądzu w latach 1939-1945 str. 135

Dominika Czarnecka – ataki na Pomnik Wdzięczności Żołnierzy Armii Czerwonej na Placu Wolności w Grudziądzu w 1946 i 1947 roku (w świetle akt Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy) str. 149

MATERIAŁY I MISCELLANEA

Alicja Mutrynowska – Rodzina „von Waldow” – przyczynek do badań nad rycerstwem północnej ziemi chełmińskiej XIII-XIV w. str. 173

Paweł Nastrożny – Kontrakty zawarte z chłopami z dóbr sobolewskich i dojlidzkich wysyłanymi do prac fortyfikacyjnych w Twierdzy Grudziądz w 1804 roku str. 179

Mariusz Żebrowski – Z dziejów Cmentarza Garnizonowych w Grudziądzu str. 191

Jan Łukasiak – Obozy Organisation Todt jako filie KL Stutthof na terenie ziemi chełmińskiej str. 201

Waldemar Rozynekowski – Represje wobec Kościoła katolickiego w Grudziądzu w latach 1945-1964 w świetle kwestionariusza episkopatu Polski str. 229

Izabela Fijałkowska – Problematyka konserwatorska Twierdzy Grudziądz i jej zaplecza militarno-gospodarczego str. 235

LUdzie MIASTA I REGIONU

Radosław Krajniak – Bartholomäus Rogsener – grudziądzanin, oficjał chełmiński, członek kapituł katedralnych w Chełmży i Kwidzynie, biskup-elekt chełmiński str. 251

Tadeusz Domżański, Mieczysław Hering, Mariusz Chudecki – Profesor inżynier Alfons Hoffmann (1885-1963) – wybitny syn Grudziądza str. 259

Paweł Nastrożny – Ksiądz kanonik Janusz Majewski (1949-2014) – pierwszy proboszcz parafii p.w. św. Stanisława Męczennika w Grudziądzu str. 277

RECENZJE I SPRAWOZDANIA

Arkadiusz Kamiński, Piesza Pomorska Pielgrzymka na Jasna Górę w latach 1979-1991. Wydawnictwo „Bernardinum” Pelplin 2013, ss. 336 (*Waldemar Rozynekowski*) str. 291

Sprawozdanie z konferencji naukowo-metodycznej z cyklu „Region Kujawsko-Pomorski w Przeszłości” pt. „Nekropolie i miejsca pamięci (*Witold Konopka*) str. 294
Preussenland, 4, 2013 (*Wiesław Sieradzan*) str. 297
Sprawozdanie Koła Miłośników Dziejów Grudziądza za lata 2013-2014 (*Tadeusz Rauchfleisch*) str. 301
Sprawozdanie z działalności muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu w roku 2013 (*Marian Wesołowski*) str. 306

(L.B.S.)

Redakcja: Tadeusz Rauchfleisch, Janusz Hinz. Logo KMDG wykonał Grzegorz H. Rygielski.